

6752
21.02.2018

25596

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın, **İçişleri Bakanı Sayın Süleyman SOYLU** tarafından Anayasa'nın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96'ıncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Garo PAYLAN

İstanbul Milletvekili

Türkiye Ermenileri Patriği II. Mesrob Mutaşyan *demans* hastalığından dolayı on bir yıldır görevini sürdürememektedir. 2007 yılında kati teşhis konmuş, Patrik II. Mesrob için iş göremezlik raporu düzenlenmiştir. 2010 yılında, Bakanlar Kurulu kararıyla kilise geleneklerimize aykırı bir şekilde Aram Ateşyan, Patrik Genel Vekili olarak atanmıştır.

Toplumda çıkan tartışmalar ve yaşanan sorunlar neticesinde seçim süreci işletilmeye başlanmış, Türkiye Ermeni Patrikliği'ne bağlı ruhaniler, 1863 Ermeni Nizamnamesi, Lozan Antlaşması ve teamüllere göre, 15 Mart 2017 günü yapılan seçim sonucunda Başepiskopos Karekin Bekçiyen'ı *Değabah* [Patrik Kaymakamı] seçmişlerdir.

Patriklik makamı tarafından müteakip defalar, patrik seçiminin gerçekleştirilebilmesi için Valilik aracılığıyla İçişleri Bakanlığı'na yazılar yazılmıştır. Beklenen cevap 5 Şubat 2018 tarihinde İstanbul Vali Yardımcısı İsmail Gültekin imzasıyla, Türkiye Ermenileri Patrikhanesi'ne gelmiştir. Gelen cevapta "*Aram Ateşyan'ın 01.07.2010 tarihinde Patrik Genel Vekili olarak seçildiği, 18.08.2010 tarihli ve 853 sayılı Bakanlar Kurulu kararı ile Aram Ateşyan'a dini kisve giymesi müsaadesi verildiği, aynı Bakanlar Kurulu kararı ile II. Mesrob Mutaşyan'ın dini kisve giyme izninin ise iptal edildiği, Patrik Genel Vekili Aram Ateşyan'ın hali hazırda görevine devam ettiği, 18.09.1961 tarihli ve 1654 sayılı Bakanlar Kurulu ekindeki Patrik Seçim Talimatnamesi çerçevesinde Patrik seçiminin yapıldığı, 1961 tarihli Patrik Seçim Talimatnamesi sonrasında yapılan seçimlerde ve Patrik seçimlerindeki uygulama da patriğin ölümü, istifası ve diğer nedenlerle boşalması durumunda yeni patrik*

25596

seçiminin mümkün olduğu, Patrik makamının boşalmasına imkan sağlayan diğer nedenler arasında ise sağlık sorunlarının sayılamayacağına dair yargı kararları bulunduğu, tüm bu hususlar birlikte değerlendirildiğinde, patriklik makamının boşalması durumunda ancak bir Patrik Kaymakamı'nın seçilebileceğinin aşikar olduğu; Karekin Bekçiyen'in Patrik Kaymakamı seçilmesine ilişkin tüm işlemlerin hukuken mutlak butlan olduğu, bu itibarla hukuken geçerliliği bulunmayan sözde Patriklik Kaymakamı'nın da Patrik Genel Vekilliği'ne ilişkin aldığı iddia ettiği tüm kararların da mutlak butlan ile geçersiz olduğu, Bu nedenle hali hazırda, 18.09.1961 tarihli Bakanlar Kurulu kararının ekindeki Patrik Seçim Talimatnamesi'nin ve İçişleri Bakanlığı'nın 27.06.2010 tarih ve 3708 sayılı yazısının, yine Bakanlar Kurulu'nun 18.08.2010 tarih ve 853 sayılı kararının geçerliliğinin sürdürmekte olduğu" bildirilmiştir.

Mektubun ardından, bazı Ermeni vakıflarının yöneticileri sizin tarafınızdan bir toplantıya davet edilmiş, toplantıda mektupta yazan kararların vakıf yöneticilerine tebliğ edildiği belirtilmiştir. Bu durumun neticesinde Ruhani Kurul toplanarak, yola Patrik Genel Vekili olan Aram Ateşyan ile devam etme kararı almak zorunda kalmış, alınan karar neticesinde de *Değabah* olarak seçilen Başepiskopos Karekin Bekçiyen görevini bırakıp Almanya'ya dönmek zorunda bırakılmıştır.

Ermeni toplumunun mutabakatla patrik seçiminin gerçekleştirilmesini beklediği günlerde, toplumun hakkı olan patrik seçimine devletin müdahalesi, hem kilise geleneklerimizi ayaklar altına almakta hem de toplum içinde derin bir umutsuzluğa yol açmıştır.

Bu bağlamda;

- 1) Devletin, Ermeni toplumunun patrik seçim sürecine müdahalesinin dayanağı nedir?
- 2) Patrik II. Mutaftyan durumundaki hastalar, tıbbın imkanlarıyla uzun yıllar yaşayabilmektedirler. Böyle bir durumda, Patrik ölünceye kadar seçim yapılamayacağına dair açıklamanız Ermeni toplumunun, uzun yıllar atadığınız kayyım tarafından yönetileceği anlamına mı gelmektedir?
- 3) 16 Nisan referandumun ardından, Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın Türkiye Ermeni Patrikliği'ne gönderdiği mesajında "Türkiye Ermenileri Patriği seçiminin kısa zamanda neticelenmesini temenni ediyor, çalışmalarınızda sizlere muvaffakiyetler diliyorum." demesinin ardından ne değişmiş, seçim süreci neden engellenmeye çalışılmıştır?
- 4) Bir vali yardımcısı, toplumun ruhani kurulu tarafından, teamüllere uygun bir şekilde seçilmiş saygın bir din insanı hakkında "sözde" sıfatını kullanma hakkını nereden bulmaktadır?
- 5) Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, Yunanistan ziyaretinde Batı Trakya'daki müftü seçimlerinin yapılmamasını eleştirirken, Türkiye'de uzun süredir Ermeni toplumunun patrik seçiminin engellenmesini nasıl değerlendiriyorsunuz?

25596

- 6) Kilise geleneğinin tarumar edilerek, Ermeni toplumuna devlet tarafından birinin kayyum olarak atanması ve alınan kararların topluma dayatılmasına ilişkin açıklamanız nedir?